

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

Центр заочної дистанційної та вечірньої форм навчання

Кафедра журналістики та філології

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

Володимир САДІВНИЧИЙ

_____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 061 Журналістика
освітньо-професійної програми «Журналістика»
на тему:

**ВИЖИТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ДОБІРКА АВТОРСЬКИХ
МАТЕРІАЛІВ**

Surviving during the war: a collection of author's materials

Здобувачки групи: ЖТз-91с/1

Губар Анни Олегівни

У кваліфікаційній роботі представлені результати власного
дослідження.

Використання допоміжної інформації, текстів інших авторів зазначено
посиланням на відповідне джерело.

Здобувачка групи ЖТз-91с/1

Анна ГУБАР

Керівник

кандидат філолог. наук, ст. викладач кафедри
Олена БОНДАРЕНКО

Бібліографічний опис

Губар А. О. Вжити під час війни: добірка авторських матеріалів : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавр : спец. 061 – журналістика / наук. керівники О. Є. Бондаренко, Суми : Сумський державний університет, 2023. 45 с.

Кваліфікаційна робота досліджує методи проведення журналістських інтерв'ю з переселенцями з України, які покинули свої домівки через війну. Робота охоплює аналіз підготовки до інтерв'ю, збір інформації про досвід біженців, формулювання запитань та встановлення довірчого відношення, а також професійно-етичні аспекти проведення інтерв'ю. Окрім цього, робота включає дослідження правил написання журналістської замітки на основі проведеного інтерв'ю. Завдання роботи включають визначення причин міграції біженців, вивчення їхнього досвіду та ролі журналістів у висвітленні цих проблем, а також аналіз впливу медіа на усвідомлення суспільства щодо проблем біженців.

Ключові слова: інтерв'ю, війна, переселенці, замітка .

Дипломна робота має обсяг у 45 сторінок. Загальна кількість фотографій – 1.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	6
1.1 Обґрунтування інформаційного продукту	6
1.2 Опис спеціалізованої задачі.....	11
1.3 Аналіз матеріалів/ акцій/заходів (прямих та непрямих конкурентів).....	12
1.4 Підготовка та обґрунтування інформаційного продукту.....	14
II. СПЕЦИФІКАЦІЯ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ.....	22
2.1 Авторська ідея.....	22
2.2 Інформаційний привід.....	22
2.3 Цільова аудиторія.....	22
2.4 Характеристика джерел фактів та інформації.....	23
2.5 Прогнозовані результати втілення.....	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	27
III. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ.....	29
ВИСНОВКИ.....	38
ДОДАТОК.....	44

ВСТУП

Метою бакалаврської роботи є дослідження методів проведення журналістських інтерв'ю з біженцями з України, які покинули свої домівки через війну. Робота передбачає вивчення таких аспектів, як:

- Аналіз методів підготовки до інтерв'ю з біженцями з України та виявлення основних принципів взаємодії з цією категорією людей.
- Вивчення методів збору інформації про біженців, їхній досвід переселення та адаптації в нових умовах.
- Дослідження підходів до формулювання запитань та встановлення довірчого відношення з біженцями для отримання максимально точної та об'єктивної інформації.
- Аналіз професійно-етичних аспектів проведення інтерв'ю з біженцями та визначення найбільш відповідального підходу до висвітлення їхнього досвіду.

Крім вивчення методів проведення журналістських інтерв'ю з біженцями з України, метою бакалаврської роботи є також дослідження правил написання журналістської замітки на основі проведеного інтерв'ю.

Таким чином, метою передбачає вивчення найкращих практик журналістської роботи з біженцями з України, включаючи проведення інтерв'ю та написання журналістської замітки на основі отриманої інформації. Робота також передбачає аналіз професійно-етичних аспектів роботи з біженцями та визначення найкращих практик висвітлення досвіду цієї категорії людей в медіа.

Завдання бакалаврської роботи:

1. Визначити причини, які змусили біженців залишити свої домівки та переселитися в інші місця.
2. Дослідити досвід біженців з України, зокрема, їхні враження від війни, переселення та нового місця проживання.

3. Визначити роль журналістів у розповіді про досвід біженців та вирішення проблем, з якими вони стикаються.
4. Проаналізувати вплив медіа на усвідомлення суспільства щодо проблем біженців.

Гіпотеза дослідження полягає у тому, що інтерв'ю з біженцями з України, які були вимушені виїхати через війну, допоможе краще зрозуміти проблеми, з якими вони стикаються, та допоможе вирішити ці проблеми за допомогою медіа та журналістських матеріалів.

Актуальність дослідження полягає в тому, що проблема біженців з України є дуже актуальною та надзвичайно складною. Це питання залучає до себе увагу багатьох науковців та міжнародних організацій. Дослідження біженців з України допоможе краще зрозуміти проблеми, з якими стикаються біженці, їхні потреби та пріоритети в процесі переселення та адаптації до нових умов життя.

Предметом дослідження є інтерв'ю з біженцями з України, які були вимушені виїхати через війну, та їхні враження від переселення та нового місця проживання.

Об'єктом дослідження є роль журналістів у розповіді про досвід біженців та вирішенні проблем, з якими вони стикаються, а також вплив медіа на усвідомлення громадськості про проблему біженців.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що воно зосереджується на інтерв'ю з самими біженцями з України, що дозволяє зрозуміти їхні потреби та проблеми з першого джерела. Крім того, дослідження аналізує роль журналістів та медіа у розповіді про проблему біженців та вирішенні їхніх потреб, що є новим підходом до вивчення цієї проблеми.

Отже, дослідження інтерв'ю з біженцями з України, які були вимушені виїхати через війну, має велике значення для розуміння проблем, з якими стикаються

біженці, а також для підвищення усвідомленості громадськості про цю проблему.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1 Обґрунтування інформаційного продукту. У нашій роботі ми створюємо добірку авторських матеріалів на тему інтерв'ю з внутрішньо переміщеними особами під час війни в Україні. По-перше, розглянемо визначення терміну інтерв'ю.

Інтерв'ю в новинах є важливим інструментом у журналістиці, що дозволяє отримати інформацію від ваших інтерв'ю та дати читачам або глядачам уявлення про точку зору інтерв'юера. Дослідження інтерв'ю в новинах має теоретичні та концептуальні наслідки для розуміння природи інструменту та визначення його валідності.

За В. Здоровогою «інтерв'ю - здебільшого розмова двох чи кількох осіб, у процесі якої і суб'єкт дослідження (інтерв'юер), і об'єкт дослідження (інтерв'ююваний) можуть взаємно обмінюватись думками за наявності домінуючої активності інтерв'юера». [1]

Як зазначено у навчальному посібнику журналістики «інтерв'ю» - вид інформації, що передає необхідну інформацію у формі діалогу - запитань і відповідей. За П. Міщичем, питання поділяються на такі категорії: закриті запитання (можна відповісти «так» чи «ні»), відкриті запитання (вимагають розгорнутої відповіді), риторичні запитання (їх мета — поставити нові запитання та вказати на них). Розділяють такі види інтерв'ю: інтерв'ю-монолог, інтерв'ю-діалог, групове інтерв'ю, ескізне інтерв'ю, есе-інтерв'ю, анкетне інтерв'ю.»[2]

Одним із головних аспектів вивчення збору новин є розуміння його цілей і функцій. Журналістські інтерв'ю мають на меті отримати інформацію, коментарі, думку чи точку зору та створити певний настрій чи ефект серед аудиторії. Важливо розуміти, що ефективність інтерв'ю залежить від того,

наскільки добре репортер вміє задавати запитання, слухати й розуміти відповіді, а також від того, чи вміє він донести повідомлення до читача чи аудиторії. Ще одним аспектом вивчення новинних інтерв'ю є розуміння різних типів інтерв'ю та їхніх характеристик. Наприклад, розрізняють інформаційні інтерв'ю, коли репортер шукає відповіді на питання, пов'язані з певною новинною ситуацією, та глибинні інтерв'ю, метою яких є отримання більш детальної інформації про людину, її життя, думки. Існує також експертне інтерв'ю, коли репортер звертається до експерта в певній галузі за думкою та експертною оцінкою. Крім того, вивчення новинних інтерв'ю включає розуміння різноманітних технік і методів інтерв'ю, таких як відкриті та закриті запитання, запитання анкети, провокаційні запитання тощо. Журналісти повинні вміти грамотно застосовувати ці методи відповідно до цілей інтерв'ю та особистості інтерв'ююваного. Загалом вивчення збору новин включає розуміння його цілей і функцій, типів інтерв'ю, методів і прийомів інтерв'ю, а також аналіз його ефективності в певній ситуації.

Методи і прийоми інтерв'ю залежать від виду інтерв'ю та цілей, які ставить перед собою репортер. Серед поширених методів:

1. Підготовка: Журналісти повинні підготуватися до інтерв'ю заздалегідь, дослідивши тему, передісторію та біографію інтерв'ю, щоб поставити більш точні запитання.
2. Встановлення зв'язку: репортер повинен встановити зв'язок з інтерв'ююваним, побудувавши довірчі стосунки, щоб він був готовий відкрито відповідати на запитання.
3. Завдання: журналісти повинні задавати чіткі та чіткі запитання, щоб отримати необхідну інформацію.
4. Слухання: репортер повинен уважно слухати інтерв'юера, не перебиваючи його відповіді та не впливаючи на нього.

5. Продовження розмови: Журналісти повинні вміти продовжувати розмову та задавати уточнюючі запитання, щоб отримати більш повне повідомлення.
6. Аналіз отриманої інформації: після інтерв'ю репортер повинен проаналізувати отриману інформацію та використати її відповідно до мети інтерв'ю.
7. Ефективність аналізу інтерв'ю також залежить від цілей, які ставить перед собою репортер. Одним із основних показників ефективності є кількість і якість інформації, отриманої від респондентів. Не менш важливо, як ця інформація буде використана в подальшій роботі журналіста. Оцінка ефективності може також включати оцінку навичок інтерв'ю, включаючи професіоналізм репортера та його здатність будувати довірчі стосунки з інтерв'ююваним.

Журналістське інтерв'ю - це один з найбільш популярних жанрів журналістики. Цей формат передбачає зустріч журналіста зі своїм співрозмовником з метою отримати від нього інформацію про певну подію, проблему, явище або позицію. Журналістське інтерв'ю може мати різні форми та типи, але у всіх випадках воно передбачає спілкування журналіста з людиною, яка має щось цікаве та важливе для розповіді. Одним з найбільш важливих аспектів вивчення журналістського інтерв'ю є його теоретико-понятійний аспект. Вивчення цього жанру вимагає розуміння його сутності, структури та механізмів реалізації.

Перш за все, журналістське інтерв'ю є способом отримання інформації для створення журналістського матеріалу. Однак, цей формат не передбачає лише переказування того, що було сказано під час спілкування зі співрозмовником. Важливою складовою журналістського інтерв'ю є техніка запитань, яка дозволяє зробити інформацію цікавою та зрозумілою для читачів.

Другим аспектом є структура журналістського інтерв'ю. Зазвичай воно складається з трьох частин: вступ, основна частина та висновок. У вступі

журналіст зазвичай розповідає про свого співрозмовника, додає додаткову інформацію про тему інтерв'ю та ставить запитання для підготовки аудиторії. У основній частині інтерв'ю співрозмовник відповідає на запитання журналіста, а журналіст веде діалог з ним, доповнюючи та уточнюючи його відповіді. У висновку журналіст може підсумувати головні думки співрозмовника, зробити висновки та відповісти на запитання, які були поставлені вступом.

Третім аспектом є механізми реалізації журналістського інтерв'ю. У залежності від цілей та обставин інтерв'ю можуть використовуватися різні підходи та техніки. Наприклад, інтерв'ю може бути проведене особисто, по телефону, електронною поштою або через соціальні мережі. Крім того, важливими є техніки питання, такі як запитання-відкриття, запитання-закриття, запитання на розвиток думки та запитання на конкретизацію.

Усі ці аспекти вивчення журналістського інтерв'ю допомагають розуміти сутність цього жанру та ефективно використовувати його в роботі журналіста. Важливою є також підготовка до інтерв'ю, яка включає збір інформації про тему та співрозмовника, аналіз цієї інформації та формулювання запитань, які допоможуть отримати необхідну інформацію.

Загалом, журналістське інтерв'ю є важливим інструментом журналістської роботи, який дозволяє отримати важливу інформацію та розповісти цікаві та змістовні історії. Вивчення теоретико-понятійних аспектів цього жанру допомагає розуміти сутність та механізми реалізації інтерв'ю та ефективно використовувати й в своїй роботі. Крім того, знання теоретико-понятійних аспектів допомагає журналістам краще розуміти вимоги до журналістських інтерв'ю та дотримуватися професійних стандартів у своїй роботі.

Одним з ключових факторів ефективного використання журналістського інтерв'ю є вміння задавати запитання. Журналіст повинен вміти ставити запитання, які допоможуть отримати відповіді на головні питання, пов'язані з темою інтерв'ю. Запитання повинні бути зрозумілими, конкретними та

логічно побудованими. Крім того, журналіст повинен дотримуватися професійної етики при проведенні інтерв'ю. Це означає, що журналіст повинен поводитися ввічливо та шанобливо зі своїм співрозмовником, дотримуватися правил конфіденційності, а також не використовувати інформацію, яка може завдати шкоди співрозмовнику. Також важливим аспектом ефективного використання журналістського інтерв'ю є його підготовка та обробка. Після проведення інтерв'ю журналіст повинен ретельно аналізувати отриману інформацію, обробляти її та підготовлювати матеріал для публікації. У цьому процесі важливо дотримуватися принципів об'єктивності, точності та балансу.

Отже, вивчення теоретико-понятійних аспектів журналістського інтерв'ю допомагає розуміти сутність та механізми реалізації цього жанру та ефективно використовувати його в своїй роботі.

«Замітка - один із найстаріших, найуніверсальніших, найпростіших і водночас найскладніших жанрів журналістики. Власне періодична преса, а точніше газета, почалася з комерційних новин. Вона є універсальною формою повідомлення новин з усіх сфер життя, починаючи з подій, які тільки що відбулися на нашій вулиці чи у космічному просторі, наукового життя, передбачуваної зміни погоди чи зміни курсу валют, оперну прем'єру, скандальну заяву політика, гостру статтю в газеті тощо.» [3]

Журналістська замітка - це короткий текст про певну подію, який містить інформацію про подію, її контекст, можливі причини та наслідки. Такий текст часто має аналітичний характер та призначений для швидкого інформування читачів про найважливіші події. Оформлення журналістської замітки повинно відповідати стандартам журналістики. Основні елементи оформлення такої замітки:

- Назва статті. Назва повинна відображати суть замітки і привертати увагу читачів.

- Дата та місце події. Деталі про час та місце події повинні бути вказані у тексті.
- Опис події. Описуючи подію, журналіст повинен враховувати всі деталі та контекст, що можуть вплинути на сприйняття події.
- Коментарі. У замітці можуть бути використані коментарі експертів або свідків події.
- Аналіз та наслідки. Журналіст повинен здійснити аналіз події та відобразити можливі наслідки, що виникнуть в результаті.

Оформлення замітки повинно бути лаконічним та доступним для читачів. Текст повинен бути легким для сприйняття та містити лише головну інформацію про подію. Для більшої читабельності замітки можна використовувати заголовки, підзаголовки, списки та ілюстрації.

Журналістська замітка є одним з найпоширеніших жанрів в журналістиці, що дозволяє донести до читача коротку, але важливу інформацію про певну тему. У контексті біженців з України, які евакуювалися за кордон через війну, журналістська замітка може бути надзвичайно корисним інструментом для донесення до широкої аудиторії історій та думок цих людей.

Однак, перед тим, як почати писати журналістську замітку, журналіст повинен побувати в евакуйованих місцях та відвідати прихильних організації. Це дозволить побачити ситуацію з більш близької відстані, зібрати необхідні докази та матеріали для подальшої роботи.

Крім того, важливо пам'ятати про деякі правила написання журналістської замітки. Перш за все, текст повинен бути коротким та лаконічним, але при цьому повинен містити всю необхідну інформацію. Важливо також використовувати ясні та зрозумілі слова, уникати складних термінів та складних конструкцій.

1.2 Опис спеціалізованої задачі. Журналіст повинен враховувати, що біженці - це люди зі своїми власними думками та почуттями. Тому важливо проводити

інтерв'ю з ними з повагою та емпатією. Інтерв'ю повинно бути проведене в приватному місці, де людина може відчувати затишок та комфорт.

Під час інтерв'ю, журналіст повинен уникати запитань, які можуть викликати неприємні спогади у біженця. Замість цього, журналіст може запитувати про те, як біженець переживає нове життя, як він адаптується до нових умов, які проблеми виникають у нього у новому місці, що йому допомогло впоратися зі стресом та труднощами переїзду. Журналіст може також запитати про позитивні аспекти нового життя та плани на майбутнє.

Окрім того, журналіст повинен бути чутливим до того, які запитання можуть бути надто особистими для біженця. Наприклад, журналіст не повинен запитувати про деталі конфлікту або про те, чому саме біженець вирішив покинути свою країну, якщо це не є зовсім необхідною інформацією для статті.

Також важливо враховувати культурні різниці та звички біженців. Журналіст повинен дотримуватися правил етикету, наприклад, не залишатися в одному питанні занадто довго або не перебивати біженця, коли він говорить. У кінці інтерв'ю, журналіст повинен подякувати біженця за його час та відкритість, запропонувати можливість перевірити інформацію, яку він надав, та домовитися про можливу публікацію. Усі запитання та відповіді мають бути записані або зафіксовані журналістом, щоб уникнути помилок при подальшому створенні замітки.

1.3 Аналіз матеріалів/ акцій/заходів (прямих та непрямих конкурентів)

Аналізуючи журналістське інтерв'ю з видавництва Радіо Свобода на тему "Довга дорога в нікуди", можна побачити, що розмова стосується досвіду біженців під час війни в Україні. Журналісти відтворюють особисті історії трьох жінок – Каріни, Наталі та Олени, які були змушені залишити свої рідні міста через військовий конфлікт. [14]

У розмові з Каріною Яшник, вона розповідає про свою подорож з Харкова до Німеччини через Львів, де живе її сестра. Наталі Рудковська ділиться своїм

досвідом переїзду до Бельгії, починаючи з Польщі. Олена Шило розповідає про евакуацію з Херсонщини і складний шлях до безпеки. Марія Кутнякова розповідає про виїзд з Маріуполя внаслідок загострення ситуації.

Ці особисті історії біженців відображають страх, неспокій та важкі рішення, з якими вони зіткнулися під час війни. Журналісти показують, як ці жінки вирішили залишити свої рідні міста та шукати притулку в інших країнах. Розмови ілюструють тривогу та пошук безпеки, а також важкості, з якими вони стикалися під час своєї подорожі.

Це журналістське інтерв'ю створює унікальну можливість почути безпосередні свідчення біженців та поділитися їхнім досвідом.

Журналістське інтерв'ю в медіа "Твоє місто" на тему "Хочу дихати своїм повітрям і допомагати вдома" розповідає історію української біженки, яка повернулася до рідного міста Одеси після перебування за кордоном. Інтерв'ю висвітлює особистий досвід Ольги Клименко та її семирічної доньки, які виїхали до Польщі внаслідок військових подій.

Журналіст підкреслює почуття належності до дому та рідного міста, яке не можна замінити нічим. Вони повернулися до Одеси навіть попри обстріли, мотивуючи це бажанням бути з бабусею та домашнім котиком. Історія наголошує на патріотичному вихованні дитини та її свідомому сприйнятті подій, що відбуваються в Україні.

Також згадується допомога, яку отримала біженка у Польщі від свого поляцького друга, який залишився в Одесі і продовжує волонтерити. Інтерв'ювана жінка зазначає, що вона намагалася допомагати в Польщі, але відчувала силовий брак та нестачу ресурсів для масштабних дій.

Загалом, це інтерв'ю зосереджується на особистому досвіді Ольги Клименко як біженки, її мотивації повернутися до рідного міста та почуття належності до дому. Вона висловлює свої сумніви щодо майбутнього і намагається знайти відповідь на питання, що робити далі. Історія створює емоційний зв'язок з

читачами та надає їм можливість роздумати про важливість родини, дому та належності до рідної землі навіть у важкі часи. [15]

1.4 Підготовка та обґрунтування інформаційного продукту

Біженці – це люди, які змушені залишити свою рідну країну через війну, гоніння, насильство чи природні катаклізми. Але незважаючи на те, що це термін, який все частіше зустрічається у світових новинах, назва "біженці" може звучати для деяких людей образливо.

Одним із альтернативних термінів, які часто використовують для опису біженців, є "внутрішні переселенці". Це люди, які змушені тікати зі своїх будинків, але залишаються усередині своєї країни. Термін "внутрішні переселенці" може звучати нейтральніше, але він не відображає того факту, що багато біженців змушені перетинати кордони своїх країн, щоб знайти безпеку в інших місцях.

За Свящук А. «поняття «біженець» включає в себе два критерії:

- позитивний критерій, тобто сукупність ознак, за наявності яких особа може бути визнана біженцем;
- негативний критерій, тобто сукупність ознак, за наявності яких особа не може бути визнана біженцем або втрачає статус біженця.» [4]

Слід зауважити, що «поняття «біженець» не слід плутати із поняттям «внутрішньо переміщена особа». Ці два поняття відрізняються між собою за змістовним навантаженням, що несе кожне із них, колом прав та обов'язків, що покладаються на цих осіб. Відповідно до законодавства України внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, який постійно проживає в Україні, якого змусили або який самостійно покинув своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства,

масових порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру. [5]

Ще один термін, який можна використовувати для опису біженців – це "вимушені переселенці". Цей термін відображає той факт, що біженці змушені залишити свої будинки та шукати безпеку в інших місцях. Він може звучати менш образливо, ніж "біженці", але все ще не враховує складнощів, з якими стикаються ці люди. Крім того, можна використовувати термін "міжнародні захищені особи", запропонований Організацією Об'єднаних Націй для біженців (UNHCR). Цей термін відображає той факт, що біженці потребують міжнародного захисту та підтримки. Такий термін може звучати більш гуманно та відображати той факт, що біженці є жертвами насильства, а не злочинцями. [6]

Загалом вибір терміну, який буде використовуватися для опису біженців, є питанням семантики. Деякі люди можуть вважати, що термін "біженець" звучить образливо, у той час як інші можуть не бачити проблеми у його використанні. Важливо пам'ятати, що незалежно від того, як ми називаємо цих людей, вони все ще потребують нашої підтримки та допомоги. Біженці часто опиняються у вразливому становищі, і ми повинні зробити все можливе, щоб забезпечити їм безпеку та захист.

Крім того, ми повинні прагнути використовувати терміни, які відображають повагу до біженців та їхніх прав. Зрештою, наша мета має бути не просто замінити одну назву на іншу, а створити світ, в якому біженці не стануть об'єктом насильства та переслідування, і їм не доведеться тікати зі своїх будинків.

Таким чином, хоча вибір терміну може мати значення, головне у нашому ставленні до біженців - це повага, співчуття та готовність допомогти їм у скрутній ситуації. Ми повинні працювати разом, щоб створити світ, в якому

кожна людина може жити у мирі та безпеці, і ніхто не змушений стикатися з насильством та пригніченням.

В Україні біженців ще можуть називати переселенцями, евакуйованими, вимушеними переселенцями, тимчасово переселеними особами тощо. Ці терміни можуть використовуватись залежно від контексту та мети звернення до біженців.

Також в Україні існують різні категорії переселенців, включаючи внутрішніх переселенців (які переміщуються всередині країни), зовнішніх переселенців (які переселяються за межі України), біженців (які залишають свою країну через переслідування чи конфлікт) та інші. Кожна з цих категорій має свої особливості та потребує певних правових та соціальних заходів підтримки.

Однак, важливо пам'ятати, що незалежно від термінів, що використовуються, біженці та переселенці є людьми, які опинилися у важкій ситуації і потребують підтримки та захисту своїх прав.

Брати інтерв'ю у біженців – це складний процес, який потребує особливої уваги до психологічних факторів. Коли журналісти беруть інтерв'ю у біженців, вони повинні пам'ятати, що ці люди можуть зазнавати травми від свого досвіду біженства та пережитого насильства чи переслідування. Важливо враховувати ці фактори та встановити довірчі відносини з людиною, яка погодилася розповісти свою історію.

Перед початком інтерв'ю журналісти мають пояснити біженцю, чому їм потрібне це інтерв'ю і як вони збираються використати отриману інформацію. Важливо дати біженцеві можливість контролювати своє оповідання і сказати те, що він хоче, і не турбуватися про те, що його слова будуть спотворені або використані не за призначенням.

Журналісти повинні також враховувати культурні та мовні відмінності та спробувати зрозуміти контекст, у якому біженець розповідає свою історію. Важливо шанобливо ставитися до культурних та релігійних переконань

біженця, не ставити неприємних питань або вимагати деталізації травматичних подій.

Одним з головних психологічних факторів, які потрібно враховувати при лайку інтерв'ю у біженців, є травматичний ефект, який може викликати спогади про минулі події та ускладнити психологічний стан біженця. Журналісти мають шанобливо ставитися до цього та не нав'язувати додатковий стрес на біженця.

Загалом, при лайку інтерв'ю у біженців, журналісти повинні враховувати всі психологічні чинники, які можуть вплинути на їхню розповідь та необхідно виявляти повагу до особистості та життєвих історій кожного біженця. Бережне ставлення до цього процесу дозволить журналістам отримати правдиві історії, які допоможуть громадськості краще розуміти проблеми та виклики, пов'язані з біженцями та біженством.

Журналісти, які готуються до інтерв'ю з біженцями, мають пам'ятати, що це складний та чутливий процес, який потребує особливої підготовки та уваги до деталей. Підготовка до інтерв'ю повинна включати вивчення теми історії біженця, контексту їх переїзду і труднощів, з якими вони стикаються в новій країні.

Журналісти повинні виявляти повагу до культурних відмінностей і поводитися так, щоб не викликати занепокоєння чи тривогу у біженця. Важливо встановити контакт і довіру з біженцем і дати можливість контролювати процес інтерв'ю.

Питання, які потрібно ставити біженцям, мають бути ввічливими, поважними і не вимагати від них надто багато деталей. Журналісти повинні враховувати травматичний ефект та не ставити запитання, які можуть спричинити додатковий стрес у біженця. Натомість, журналісти повинні ставити відкриті питання, які дозволяють біженцю розповісти свою історію своїми словами та на свій розсуд.

Деякі з питань, які можуть бути корисними для завдання біженцям, можуть включати:

1. Які обставини змусили вас покинути рідну країну?
2. Як ви описуєте свій переїзд та адаптацію у новій країні?
3. Які були найважчі моменти у вашому житті після переїзду?
4. Як ви описуєте свої надії та мрії на майбутнє?
5. Які уроки ви винесли зі свого досвіду біженства?

Важливо пам'ятати, що ці питання мають бути лише відправною точкою, а чи не обмеженням для інтерв'ю. Журналісти повинні слідувати свідченням біженця і давати можливість розповісти свою історію у своїх власних термінах.

Коли журналіст зустрічається з біженцями з України, які виїхали через війну, важливо урахувати кілька критеріїв, щоб забезпечити акуратну та етичну роботу з цією групою людей.

1. Запит на інтерв'ю. Якщо журналіст планує взяти інтерв'ю у біженців, то перш за все потрібно домовитися про це з самими людьми, які цілком можуть відмовитися від інтерв'ю, особливо якщо це пов'язано з болісною темою війни.
2. Конфіденційність та анонімність. Важливо захистити конфіденційність інтерв'юваних і надати їм можливість залишитися анонімними. Більшість біженців можуть бути занепокоєні стосовно своєї безпеки і можуть бути охочі відкритися тільки під умовою повної анонімності.
3. Вільність вибору. Журналіст повинен пам'ятати, що біженці мають право відмовитися від інтерв'ю в будь-який момент і з будь-яких причин. Їм необхідно надати можливість вільно висловитися щодо участі у інтерв'ю та дозволити відмову без будь-яких наслідків.
4. Етика інтерв'ювання. Журналіст повинен пам'ятати, що біженці - це люди, які потерпіли від війни, та вони можуть переживати травми.

Важливо ставитися до них з повагою і чутливістю. Необхідно уникати питань, які можуть викликати емоційну реакцію, та забезпечити досить часу для того, щоб інтерв'ювані могли зупинити інтерв'ю в будь-який момент, якщо вони почують себе незручно або неспокійно.

5. Надійність інформації. Журналіст повинен бути досить уважним та критичним стосовно інформації, яку отримує від біженців. Важливо перевірити джерела, щоб підтвердити достовірність отриманої інформації та уникнути сприйняття викривленої або неточної інформації як фактів.
6. Повага до культурних різниць. Важливо пам'ятати, що культурні різниці можуть впливати на сприйняття інтерв'юваних. Журналіст повинен виявляти повагу до різних культур, традицій та звичаїв, а також уникати стереотипів та узагальнень, які можуть образити біженців.
7. Довіра та прозорість. Важливо побудувати довіру між журналістом та інтерв'юваними. Журналіст повинен пояснити свої наміри та мотивації щодо проведення інтерв'ю, а також пояснити, як інформація буде використана. Важливо також забезпечити можливість для інтерв'юваних висловити свої побоювання щодо того, як їх інформація може бути використана та захистити їхні права на конфіденційність та приватність.

Враховуючи ці критерії, журналіст може проводити інтерв'ю з біженцями з України, які виїхали через війну, з максимальною увагою до їх потреб та прав. Це допоможе забезпечити акуратну та етичну роботу з цією групою людей та створить можливість для того, щоб зберегти їх гідність та повагу.

Для того, щоб забезпечити етичну роботу з біженцями з України, які виїхали через війну, журналіст повинен урахувати наступні критерії:

Запитайте дозвіл на інтерв'ю: Перед початком інтерв'ю, журналіст повинен запитати дозвіл на інтерв'ювання. Біженці можуть бути вразливою групою людей, які пережили травми та стрес через війну. Тому, перед початком інтерв'ю, журналіст повинен пояснити мету інтерв'ю та які дані будуть

використані. Це допоможе створити довіру між журналістом та інтерв'юваним.

Уникайте запитань, які можуть викликати емоційну реакцію: Журналіст повинен уникати запитань, які можуть викликати емоційну реакцію. Наприклад, запитання про конкретні травми, які біженець пережив під час війни. Якщо журналіст відчуває, що інтерв'юваний стає напруженим або емоційно реагує на запитання, то він повинен змінити тему інтерв'ю.

Дотримуйтеся конфіденційності: Журналіст повинен дотримуватися конфіденційності та не розголошувати особисту інформацію інтерв'юваного без його дозволу. Це може стосуватися інформації про місце проживання, сімейний стан, стан здоров'я та ін.

Створіть дружню атмосферу: Журналіст повинен створити дружню та відкриту атмосферу, яка дозволить інтерв'юваному почуватися комфортно та спокійно. Для досягнення цього журналіст може використовувати техніки активного слухання, такі як запитання, уточнення та вислуховування думки інтерв'юваного. Важливо також пам'ятати про необхідність поваги до культурних, релігійних та етичних звичаїв біженців.

Крім того, під час інтерв'ю журналіст повинен бути обачливим щодо використання термінології та слів, які можуть бути образливими або викликати емоційну реакцію. Важливо вислухати думку біженця та поважати його право на власну точку зору.

Також журналіст повинен бути обережним у питаннях про особисте життя біженців, таких як сімейний стан, національність, релігійні переконання тощо. Ці питання можуть бути дуже особистими та викликати неприємні емоції у інтерв'юваного.

Нарешті, журналіст повинен забезпечити конфіденційність інтерв'ю та захист приватності біженців, особливо якщо вони є уразливими групами, такими як діти або жінки. Важливо попередньо погодити з біженцем умови інтерв'ю та

його подальшого використання, щоб уникнути можливих проблем у майбутньому.

Узагалі ж, важливо пам'ятати, що біженці - це люди, які пережили важкі часи та потребують підтримки та допомоги. Робота з ними повинна бути проведена з повагою, чуйністю та етичністю. За даними Forbes, Понад 5,2 млн осіб покинули Україну, ще 7,1 млн стали внутрішньо переміщеними особами, повідомив представник ООН. Але ці цифри не говорять правди. ООН реєструє лише першу країну прибуття. Статистика доступна лише для сусідніх країн, які часто використовуються як країни транзиту через відсутність авіасполучення. Forbes зробив свою оцінку: він підрахував реальну кількість біженців у країнах світу у другій половині квітня, використовуючи дані ООН, України та іноземних урядів, а також аналіз переміщень українців від Vodafone Україна. Частка мігрантів і внутрішньо переміщених осіб, які повертаються додому, оцінюється в 25%, виходячи з даних ООН і розрахунків Forbes. Дані є приблизними, тому їх абсолютна точність не гарантується. [7]

На початку війни з Росією, на 24 лютого 2022 року, в Україні проживало близько 42 мільйонів людей. Згідно з даними Державної служби статистики України, на той момент населення країни становило 41 969 152 осіб.

Протягом останніх років населення України зменшується. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, від 2015 до 2020 року населення України скоротилося на 2,7%. На початку 2023 року, за оцінками, в Україні мешкає близько 41 мільйона людей.

Зменшення населення України пов'язане з рядом причин, серед яких еміграція, низький рівень народжуваності, високий рівень смертності та війна на сході країни. Конфлікт на сході України призвів до переселення мільйонів людей та значного зменшення населення в окремих регіонах країни.

Не зважаючи на складні виклики, пов'язані з зменшенням населення, Україна активно розвивається та демонструє стійкий економічний ріст. Країна зберігає

свій потенціал та має перспективи для подальшого розвитку, але збільшення населення може стати однією з ключових проблем, які необхідно вирішувати у майбутньому.

2. СПЕЦИФІКАЦІЯ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

2.1 Авторська ідея. Добірка авторських матеріалів створювалась, щоб висвітлити різноманітність та складність досвіду біженців з України, які покинули свої домівки через російське вторгнення. Ми сподіваємося, що наша робота допоможе підняти усвідомлення про виклики, з якими стикаються біженці з України, та нагадає людям про необхідність підтримки та співчуття до тих, хто переживає непрості часи.

2.2 Інформаційний привід. За останні роки, російське вторгнення в Україну призвело до багатьох трагічних наслідків, зокрема до вимушеного виселення тисяч людей зі своїх домівок та країни. Це створило значні виклики для біженців та для журналістів, які намагаються зрозуміти та передати світові події.

2.3 Цільова аудиторія. Добірка авторських матеріалів, таких як журналістські інтерв'ю та замітки на тему: "Вжити під час війни: добірка авторських матеріалів", включає в цільову аудиторію наступних людей:

- a) Громадяни, які пережили або в даний момент переживають війну: Ці люди можуть шукати історії подібних до їхніх, як спосіб знайти опору, натхнення і почуття співпереживання. Інтерв'ю та замітки, які проливають світло на труднощі, стратегії виживання та історії успіху, можуть бути цінними для цієї аудиторії.
- b) Люди, які цікавляться військовою тематикою: Ця аудиторія може включати студентів, дослідників, військових аналітиків та просто зацікавлених громадян. Вони шукають інсайти про вплив війни на людей, стратегії виживання та моральні аспекти конфліктів. Журналістські матеріали, які

пропонують глибокий аналіз та особисті історії, можуть бути цікавими для цієї аудиторії.

- c) Журналісти та медійні працівники: Журналісти, які вивчають військові конфлікти, можуть шукати добірку матеріалів, щоб отримати інсайти, приклади доброї практики та натхнення для своєї власної роботи. Журналістські інтерв'ю та замітки про виживання під час війни можуть допомогти їм краще розуміти гуманітарну ситуацію та емоційний стан людей, що переживають війну.
- d) Громадські активісти та громадяни, які цікавляться гуманітарною допомогою: Ця аудиторія може шукати інформацію про виживання під час війни, щоб краще розуміти потреби та виклики, з якими зіштовхуються люди в зоні конфлікту. Журналістські матеріали про особисті історії, досвід та рекомендації щодо допомоги та підтримки можуть бути корисними для цієї аудиторії.
- e) Студенти та дослідники соціологічних та політичних наук: Ця аудиторія може зацікавитися дослідженням впливу війни на суспільство, включаючи питання виживання, психологічного стану, механізмів адаптації та соціального взаємодії. Журналістські інтерв'ю та замітки, які пропонують аналіз та дані з першоджерел, можуть бути цінними для студентів та дослідників, щоб розширити свої знання про цю тему.

Враховуючи цільову аудиторію, журналістські інтерв'ю та замітки на тему "Вижити під час війни: добірка авторських матеріалів" можуть бути спрямовані на освітлення особистих історій, надання практичних порад та натхнення, аналізу соціальних та психологічних аспектів виживання під час конфлікту та розкриття гуманітарних потреб.

2.4 Характеристика джерел фактів та інформації. В рамках проєкту, ми створили три журналістські матеріали у двох\ різних інформаційних жанрах: інтерв'ю та замітка про життя біженців з України, які покинули країну через

російське вторгнення в Україну. Кожен з цих матеріалів має свої особливості та мету.

Інтерв'ю було проведене з Анною, яка є біженкою з України та переселенкою в Європі. У цьому інтерв'ю, Анна поділилася своїм досвідом переїзду та життя в іншій країні, а також розповіла про труднощі, з якими стикаються біженці та переселенці. Анна розповіла про те, як важко звикнути до нового життя та як біженці стикаються з різними викликами, включаючи культурний шок, економічну нестабільність та недостатню підтримку з боку влади. Метою цього матеріалу було показати персональну історію біженця та передати її досвід та переживання.

Другий матеріал - замітка про життя біженців з України, яка описує, як вони відтворюють свої традиції та культуру в інших країнах. Замітка детально описує життя біженців та їхні зусилля створити нове співтовариство та знайти своє місце в новому середовищі.

Обидва матеріали є важливими інформаційними ресурсами, які дають можливість читачам побачити та почути безпосередньо від біженців з України про їхні переживання та досвід. Вони також надали нам багато корисної інформації про те, як вони впоралися зі своїми емоціями та стресом, пов'язаним з втечею з дому та життям в новому місці. Деякі біженці розповіли про свої успіхи у новій країні, які досягли завдяки своєму наполегливому старанню та підтримці з боку спільноти біженців та волонтерів.

Наша замітка про життя біженців зосереджувалася на їхній повсякденній рутині та викликах, з якими вони стикаються у своєму новому місці проживання. Ми спілкувалися з біженцями з різних вікових груп та з різних соціальних та етнічних груп, щоб зрозуміти різноманітність їхнього досвіду та викликів, з якими вони зіткнулися.

2.5 Прогнозовані результати втілення. Прогнозований результат втілення власного журналістського інтерв'ю та замітки на тему "Вижити під час війни: добірка авторських матеріалів" може бути наступним:

- 1) Підвищена увага до проблеми: шляхом публікації цих матеріалів можна залучити увагу громадськості до проблеми виживання під час війни. Актуальні та персоналізовані історії можуть спонукати людей до дискусій, уважнішого ставлення та сприяти підвищенню свідомості про важливість гуманітарної допомоги та підтримки постраждалим.
- 2) Практична користь для аудиторії: інформаційні матеріали про виживання під час війни можуть надати практичні поради, рекомендації та стратегії для тих, хто опинився в подібних ситуаціях. Це може стати цінним ресурсом для людей, які шукають підтримку, поради та відповіді на питання щодо виживання та адаптації під час воєнного конфлікту.
- 3) Піднесення голосів постраждалих: журналістські інтерв'ю та замітки можуть дати можливість постраждалим людям розповісти свої історії, поділитися своїм досвідом та переживаннями. Це дозволяє піднести їх голоси та допомогти висловити їх потреби та виклики. Важливо дати постраждалим можливість бути почутими та вплинути на громадську думку.

Щодо місць розміщення цих інформаційних продуктів, можливі варіанти включають:

1. Онлайн-платформи та веб-сайти, які спеціалізуються на новинах, журналістських матеріалах та громадському дискурсі;
2. Соціальні медіа;
3. Друковані видання;
4. Радіо та телебачення;
5. Лекції та презентації.

Воєнні конфлікти та виживання під час них є актуальною темою навіть сьогодні. У багатьох країнах світу продовжуються збройні конфлікти, що призводять до гуманітарної кризи та страждань місцевого населення. Багато людей постраждали або вимушені залишати свої домівки через насильство та нестабільність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Здоровега В.Й. Теорія та методика журналістської творчості: підручник. Львів, 2004, 91 с.
2. Лаврик О.В. Основи журналістики: навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків : ХНУВС імені В.Н. Каразіна, 2008, 16 с.
3. UNCHR. Загальна інформація. URL: <https://www.unhcr.org/ua>
4. Свящук А. Л. Проблеми прав біженців та виклики сучасності: навчальний посібник. Харків, 2018, 54 с.
5. Свящук А. Л. Проблеми прав біженців та виклики сучасності: навчальний посібник. Харків, 2018, 55 с.
6. Здоровега В.Й. Теорія та методика журналістської творчості: підручник. Львів, 2004, 165-166 с.
7. Ланда В. Все не так, як каже ООН. Forbes оцінив реальну кількість українських біженців і в яких країнах вони зараз. Інфографіка. URL: <https://forbes.ua/inside/vse-ne-tak-yak-kazhe-oon-forbes-otsiniv-realnu-kilkist-ukrainskikh-bizhentsiv-i-v-yakikh-krainakh-voni-zaraz-28042022-5719>
8. Потятиник Б.В. Інтернет-журналістика. Львів: ПАІС, 2011.
9. Михайлин І.Л. Основа журналістики. Київ: «Центр учбової літератури», 2011.
10. Кривошея Г.П. Теорія і практика журналістики. Київ. 2007.
11. Карпенко В.О. Журналістика: Основи професійної комунікації. Київ, 2002.
12. Siebens Jennifer. The Interviewer's Handbook: A Guide for Journalists and Writers.
13. Storey James. The Art of the Interview: How to Be a Great Interviewer, Adapt to Any Situation, and Secure the Job.

14. <https://www.radiosvoboda.org/a/bizhentsi-viyna-sotsial%CA%B9ni-vyplaty/32298008.html>
15. https://tvoemisto.tv/exclusive/hochu_dyhaty_svoim_povitryam_i_dopomaga_ty_vdoma_istoriya_bizhenky_yaka_povernulasya_dodomu_132022.html

II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

«Переїзд заради майбутнього»

На початку 2022 року Росія розпочала вторгнення на територію України, що призвело до початку нової стадії війни між двома сусідніми країнами. Ця війна стала найбільшою військовою конфліктом в Європі з часу Другої світової війни і суттєво змінила політичну та геополітичну карту регіону. Внаслідок вторгнення російських військ, тисячі українців були вимушені залишити свої домівки та виїхати за кордон, шукаючи притулку та безпеки в інших країнах. Багато з них залишили родини, майно та друзів, щоб врятувати свої життя від військової агресії Росії. Одна з таких людей - Анна, біженка з міста Суми. Раніше Анна мешкала у Сумах разом зі своєю сім'єю: мамою, рідною сестрою та двома маленькими племінниками. Але коли розпочався наступ країни агресора на Україну, їм довелося виїхати першим евакуаційним коридором з міста на автобусі. Попри те, що Анна та її сім'я залишила свою домівку, вони не втратили надію на краще майбутнє.

- Ми дуже боялися за своє життя та зрозуміли, що нам треба якнайшвидше покинути місто. Тому ми вирішили виїхати першим евакуаційним коридором на автобусі.

Протягом декількох днів наша героїня з сім'єю перебувала у дорозі аби дістатися місця де буде

спокійно та безпечно.

- Спочатку ми поїхали до Полтави, а потім на потязі дісталися до Львова. Дорога була дуже тяжкою, всі вагони потяга були забиті біженцями з різних міст України. Було дуже жарко, душно та важко дихати. Але ми з моєю сім'єю дуже згуртувалися та допомагали один одному. Коли ми дісталися до кордону Польщі, ми застрягли на вокзалі польського міста. Там ми провели близько трьох днів, доки нас не допомогли організувати транспорт до притулку для біженців. Поляки дуже добре нас прийняли, допомогли нам їжею, речами та психологічною допомогою. Було дуже важко, але ми дуже вдячні всім, хто нам допоміг.

Анна – українка з німецьким корінням, тому разом з родиною вирішила поїхати до Німеччини. Вони знайшли притулок у одному з міст, і їм дуже пощастило знайти чудову німецьку родину, яка прийняла їх у свій дім і допомогла адаптуватися до нової країни. Анна вивчає мову, місцеву культуру та традиції та водночас шукає роботу. Вони дякують місцевим жителям та владі за підтримку, яка допомогла їм пристосуватися на новому місці.

- Наші плани на майбутнє досить прості: я хочу засвоїти німецьку мову на досконалому рівні. Для цього я зареєструвалась на курси з німецької мови, які я відвідую щодня. У мене є викладач, який мені допомагає із вивченням мови, а також у нашій групі є інші біженці, які також вивчають німецьку мову. Ми разом вчимося граматиці, читаємо тексти, виконуємо різні вправи та ігри, щоб покращити свої навички. Ми відчуваємо дуже багато підтримки від місцевих жителів. Німецька сім'я, в якій ми живемо, дуже добре нас прийняла та допомагає у нашій адаптації в новій країні. Також ми знайомимось з іншими біженцями та місцевими жителями на різних заходах, які організують у місті. Це дуже допомагає нам почуватися частинкою цієї громади та адаптуватися до нових умов життя.

Анна дуже вдячна за таку допомогу та прийняття в новому місці, та наголошує на важливості того, щоб допомагати один одному, коли це необхідно. Вона сподівається, що українці, які залишились у важких умовах в Україні, також зможуть отримати допомогу, яку потребують, та що вони зможуть знайти своє місце у новому світі.

Ця історія Анни - це добрий приклад того, як важливо допомагати тим, хто потребує допомоги, та що малі дії можуть мати великий вплив на життя людей. Ми повинні залишатись разом, допомагати один одному та підтримувати тих, хто потребує допомоги, особливо у важкий час.

"Війна в очах біженців: як маленьке місто Суми стало багатою родиною, щоб захиститися від російського вторгнення"

В Україні з 24 лютого 2022 року триває війна. Російські війська вторглися на територію країни, викликавши хвилю біженців, які тепер шукають притулок у сусідніх країнах. Серед цих біженців є сім'я з міста Суми, де в перший день війни відбулася битва між місцевими жителями та російськими військами.

"Ми жили в місті Суми біля кадетського корпусу", - починає свою розповідь Анна. "Це було досить небезпечне місце, оскільки війська Росії мали плани на захоплення міста. У перший день війни я з сім'єю бачила, як бої відбувалися в нашому місті, і ми дуже переживали за наше життя".

"Було дуже страшно", - додає мати Анни - Вікторія. "Ми відчували себе беззахисними, коли почули звуки російської техніки, що наближалася до нашого будинку".

Їхні переживання були насправді сильними. У перший день війни біля кадетського корпусу відбулася битва між місцевими жителями та російськими військами. За словами Анни, сумчани змогли майже "голими руками" зупинити окупаційне військо та не дати пройти колоні російської техніки до Києва.

"Ми були дуже вдячні місцевим жителям за те, що вони допомогли зупинити російське військо", - говорить Анна. "Ми відчували підтримку та солідарність від усіх наших сусідів, багато з яких приходили до нас, щоб дізнатися, чи ми в безпеці та чи нам потрібна допомога. На той момент ми були перелякані та збентежені, тому така підтримка була для нас дуже важливою."

Сім'я розповіла, що з перших днів війни вони почали готуватися до евакуації. "Ми збирали свої найважливіші речі, гроші та документи та чекали на можливість покинути місто", - розповідає Анна.

За словами сім'ї, сумчани змогли майже "голими руками" зупинити окупаційне військо та не дати пройти колонні російської техніки до Києва. "Ми були дуже вражені тим, як місто об'єдналося, щоб протистояти окупантам", - каже Вікторія. "Навіть звичайні люди, які раніше не брали участі в політиці та війні, зараз стали героями нашого міста. Вони робили все можливе, щоб захистити своїх близьких та своє місто від ворога."

Зараз сім'я живе у Німеччині, де вони знаходяться на тимчасовому проживанні. Вони дякують усім, хто допоміг їм у цей нелегкий час та сподіваються, що війна скоро закінчиться. "Ми ніколи не забудемо, як наше місто стало однією великою родиною, щоб протистояти ворогу", - підсумовує Анна. "Ми надіємося, що наша історія надихне інших, і що люди у всьому світі зрозуміють, наскільки важливо бути разом та підтримувати один одного в складних часах. Ми також хочемо подякувати усім, хто допоміг нам під час цих важких моментів - нашим друзям, сусідам, волонтерам та військовим. Ми бачили, наскільки сильними та мужніми можуть бути люди, коли вони разом. І ми віримо, що разом ми зможемо здолати будь-які перешкоди та випробування, які стоять перед нами".

Історія сім'ї, яка пережила вторгнення російських військ до України, - це історія сили, мужності та солідарності. Вона доводить, що навіть у найскладніших ситуаціях люди можуть бути разом та підтримувати один

одного. Ми повинні навчитися бути такими, як люди в Сумах, і вміти допомагати один одному в складних часах. Це допоможе нам пережити будь-які випробування та здолати будь-які перешкоди, що можуть стояти на нашому шляху.

«За кордоном через війну: поради для успішної адаптації біженців з України»

Внаслідок початку війни 24 лютого 2022 року між Росією та Україною, багато українців були змушені залишити свої домівки та евакуюватись за кордон. Для багатьох з них це сталося вперше та стало справжнім викликом. Однак, існує кілька порад, які можуть допомогти біженцям з України забезпечити безпеку та допомогти їм в адаптації в нових умовах.

По-перше, важливо забезпечити безпеку власній особі та своїй родині. Якщо біженці вже знаходяться в безпечному місці, вони повинні зберігати засоби ідентифікації та гроші в надійному місці. Також, біженці повинні зберігати контакти з родиною та друзями українцями, щоб бути в курсі ситуації в Україні та мати можливість швидко зв'язатись з домашніми в разі потреби.

По-друге, біженці повинні звернути увагу на своє здоров'я та психічне становище. Відповідно до звіту ВООЗ, 1 з 5 біженців стикається з психологічними проблемами, такими як депресія та тривога. Тому, важливо знайти місце, де біженці можуть отримати допомогу від кваліфікованих фахівців.

По-третє, біженці повинні здобути нову професійну кваліфікацію, яка може допомогти їм адаптуватись до нових умов та знайти нову роботу. Для цього біженці можуть звернутись до організацій та установ, які надають допомогу в адаптації біженців та надають безкоштовні курси професійної підготовки. Також, важливо звернути увагу на вимоги та стандарти професійного ринку у

країні, де біженці знаходяться, щоб мати кращі шанси на успішну адаптацію та працевлаштування.

Нарешті, біженці повинні забезпечити своє правове захист. Для цього вони можуть звернутись до місцевих органів влади та правозахисних організацій, які надають безкоштовну правову допомогу біженцям. Також, важливо дотримуватись законодавства та правил країни, де біженці знаходяться, щоб уникнути можливих проблем та конфліктів з місцевим населенням.

Усі ці поради можуть допомогти біженцям з України успішно адаптуватись у нових умовах та забезпечити свою безпеку, здоров'я та правовий захист. Незважаючи на труднощі, які вони можуть зустріти, важливо пам'ятати, що є багато організацій та людей, які готові допомогти їм у цьому процесі.

Важливо звернути увагу на своє здоров'я та психологічний стан. Переселення в іншу країну може бути дуже стресовим та викликати психологічні проблеми. Біженці можуть звернутись до місцевих організацій, які надають психологічну допомогу, або звернутись до лікарів та психотерапевтів для отримання професійної медичної допомоги.

Крім того, важливо для біженців з України зберігати зв'язок зі своєю родиною та близькими, які можуть залишитись в Україні. Існують різні способи спілкування, такі як телефонні дзвінки, відеодзвінки та соціальні мережі, які допоможуть зберегти зв'язок та підтримати психологічний комфорт.

Не менш важливим є вивчення мови країни, де біженці знаходяться, що допоможе їм легше адаптуватись до нових умов та культури. Більшість країн надають можливість безкоштовного навчання мові для іммігрантів та біженців.

Отже, біженці з України, які евакуювались за кордон через війну між Росією та Україною, можуть скористатись різними ресурсами та порадами, які допоможуть їм успішно адаптуватись у нових умовах, зберегти своє здоров'я та психологічний стан, а також забезпечити своє правове захист та безпеку.

"Життя на межі: розповідь української сум'янки про втечу від війни та новий початок у Польщі"

Вранці 24 лютого 2022 року 20-річна Діана, яка походить з Сумщини, була змушена евакуюватися, після чого пройшла важкий шлях до відчуття відносної безпеки та спокою. Вона розповідає: "Спочатку ми зупинилися в Полтаві, трохи далі від російсько-українського кордону. А 10 березня ми повернулися додому, вирішивши, що ситуація почала налагоджуватися. Тоді ми просиділи всю ніч у коридорі, покладаючись на правило двох стін, адже обстріли не припинялися. Наступного дня ми знову вирушили в дорогу".

У родини Діани виявився складним елементом поїздки пошук місця для ночівлі. Дівчина розповідає: "Ціни на житло були непомерні, а квартири в оренду від українців, які вже виїхали за кордон, коштували дуже дорого. Втім, коли ми перетнули кордон, поляки дуже тепло нас прийняли. Вони були добре підготовлені і надали нам все необхідне, включаючи речі для немовлят, теплі намети для ночівлі, їжу, воду і ліки. Тих, кому не було куди піти, розміщували у безкоштовних притулках просто на кордоні". Українці були поважані і отримали велику підтримку та допомогу від польського населення. Діана також зазначає, що навіть зараз Польща надає багато послуг та пільг українцям.

Проте Діані знадобилося близько пів року, щоб адаптуватися до нової реальності та пристосуватися до життя в іншій країні, на що вона не була готувана заздалегідь.

Діана наголошує, що мова має велике значення, особливо за кордоном. Вона зауважує: "Якщо говорити українською, а не російською, то навіть знайти житло стає простіше".

Щодо співіснування з місцевими жителями, Діана має змішані почуття. Вона розповідає: "Я випадково спілкувалася з підлітками з Польщі, які поцікавилися моєю національністю через мій акцент під час розмови польською. Вони

навіть не знали про війну в Україні, оскільки не цікавляться новинами та не дивляться телебачення. Іноді виникають конфлікти, оскільки деякі поляки сприймають українців як людей, які живуть за їх кошти. Проте, я не маю наміру отримувати будь-які додаткові пільги від цієї країни. Тим не менш, різноманітні бонуси, такі як знижка на медичні послуги, значно полегшують життя. І я впевнена, що кожен українець вдячний за це".

У Польщі, за спостереженнями Діани, рівень життя кращий, ніж той, до якого вона звикла. Це пояснюється більшою організованістю та додержанням правил мешканцями країни. Вона додає: "В громадських місцях комфортніше перебувати, оскільки всі дотримуються правил. Також поляки дуже родинізовані, у них є сімейний день у неділю, коли заклади і магазини закриті, а телефони вимкнені, щоб кожен міг насолодитися відпочинком".

На запитання про те, що б вона змінила в українцях після свого довгого перебування в іншій країні та отримання нового досвіду, Діана відповідає: "Я б хотіла, щоб ми нарешті почали цінувати те, що маємо. Не смітити, не красти, не порушувати закони. Також поважати нашу землю, яка дає нам дуже смачні продукти. Багато людей в Європі не усвідомлюють, що таке чиста вода та справжня натуральна їжа без ГМО. Нам потрібно позбутися радянської спадщини і зробити Україну комфортнішою".

Діана висловлює сподівання, що українці змінять свої погляди та підходи до багатьох аспектів життя, щоб зробити країну кращою та більш комфортною для всіх її громадян.

«Українські біженці: Як забезпечити себе у чужій країні»

З кожним днем українські біженці, які шукають притулку у чужих країнах, стикаються з низкою викликів та труднощів. Втім, незважаючи на це, багато з них знаходять способи забезпечити себе та адаптуватися до нових умов життя. Це стає можливим завдяки наполегливості, самодисципліні, підтримці спільноти та готовності до змін.

Одним із найважливіших аспектів для українських біженців є забезпечення базових потреб, таких як житло, їжа та медична допомога. Часто вони змушені знаходити квартири або надбавати кошти на оренду, що може бути фінансово вимогливо. Однак, завдяки взаємодії з місцевими громадянами, спільноти біженців можуть отримувати допомогу, яка полегшує їхню ситуацію. Така підтримка може включати надання житла, продуктів харчування, медичних послуг та юридичної допомоги.

Крім того, знання мови країни прийому є ключовим чинником для успішної адаптації. Українські біженці, які навчаються та використовують мову країни, виявляють більше можливостей для спілкування, пошуку роботи та забезпечення себе та своїх родин. Також вони мають змогу залучати більше ресурсів та підтримки з місцевих організацій та установ.

Важливою складовою успішної адаптації є також підтримка соціальної інтеграції українських біженців у чужій країні. Це може включати доступ до освіти та професійного навчання, що допоможе їм знайти стабільну роботу та стати економічно самодостатніми. Місцеві організації та владні структури мають активно сприяти інтеграції біженців шляхом надання необхідної підтримки та послуг.

Забезпечення безпеки є ще одним аспектом, на який українські біженці повинні звернути увагу. Вони повинні знати права та обов'язки, які мають у чужій країні, та ознайомитися з процедурами, що стосуються їхнього статусу. Важливо отримати необхідну юридичну підтримку та консультації з місцевих організацій чи адвокатів, щоб захистити свої права та запобігти можливим зловживанням.

Українські біженці повинні також розвивати мережу контактів та спілкуватися з іншими біженцями та місцевими жителями. Це допоможе їм встановити нові зв'язки, отримати підтримку та поради від тих, хто пережив схожий досвід.

Важливо активно залучатися до громадського життя, участь у культурних заходах та заходах, які сприяють міжкультурному розумінню та інтеграції.

Загалом, для українських біженців у чужій країні важливо мати на увазі основні аспекти забезпечення себе. Це включає надання базових потреб, вивчення мови та здобуття освіти, підтримку соціальної інтеграції, забезпечення безпеки та побудову мережі контактів. Важливо, щоб як місцеві організації, так і владні структури, були активно залучені до процесу інтеграції біженців, надавали їм необхідну підтримку та знайомили з правовими аспектами.

Незважаючи на труднощі, багато українських біженців успішно забезпечують себе у чужій країні завдяки наполегливості, самодисципліні та прагненню до саморозвитку. Вони проявляють неймовірну силу духу, пристосовуючись до нових умов і знаходячи способи впоратися з труднощами. Їхній досвід і оптимізм можуть послужити прикладом і натхненням для інших біженців, які знаходяться у подібній ситуації.

Адже незалежно від того, де перебувають українські біженці, їхня безпека, добробут та успіх є важливими для них самих, а також для місцевих громад та міжнародного співтовариства. Шлях до забезпечення себе у чужій країні може бути складним, але з відповідною підтримкою, розумінням та солідарністю цей шлях може стати можливим для українських біженців.

ВИСНОВКИ

У даній бакалаврській роботі ми досліджували журналістське інтерв'ю та журналістську замітку як важливі інструменти журналістської професії. В процесі дослідження було виявлено, що інтерв'ю та замітка мають свої відмінності, але водночас є дуже схожими за своїм функціональним призначенням.

Журналістське інтерв'ю є важливим засобом збору інформації для створення матеріалу, дозволяє журналісту зібрати достовірну інформацію від джерела

першої руки та доповнити свій матеріал цікавими цитатами. Інтерв'ю може бути розгорнутим, з використанням спеціальних технік, які дозволяють журналісту дізнатися більше про думки, погляди та інформацію від інтерв'юємого.

Журналістська замітка є коротким, чітким та лаконічним матеріалом, який передає головні ідеї, факти та події, які були зібрані журналістом в процесі роботи. Замітка повинна бути зрозумілою та легко читатися, вона передає сутність подій та проблем, які були відображені в матеріалі. Усі важливі аспекти журналістського інтерв'ю та замітки були розглянуті в роботі, а також було відзначено їх важливість для роботи журналіста. Дослідження дало можливість детально проаналізувати процес створення матеріалу, використовуючи ці інструменти, та визначити їх внесок у розвиток журналістики як професії.

Журналістське інтерв'ю «Переїзд заради майбутнього» є дуже важливим та актуальним, оскільки воєнний конфлікт між Росією та Україною відбувся у 2022 році і відіграє важливу роль в історії сучасної України. Інтерв'ю з біженкою Анною стає дуже цікавим та зворушливим, оскільки вона розповідає про свій досвід втрати дому та пошуку нового місця для життя. Це інтерв'ю не лише нагадує про жахливу ситуацію, з якою зіткнулися багато українців під час війни, але й показує силу та витримку людей в складних ситуаціях. Анна разом зі своєю сім'єю мусили боротися з невизначеністю та незнайомим середовищем, але вони знайшли натхнення та мужність, щоб знайти нове місце для життя та почати його з «нової сторінки». Крім того, історія Анни демонструє, як важливо мати співчуття та підтримку в складних ситуаціях. Її сім'я була прийнята в Німеччині німецькою родиною, яка допомогла їм адаптуватися в новому середовищі. Це показує, що гуманістичні цінності та співчуття можуть змінити життя людей, які переживають труднощі.

У цілому, дана стаття допомагає нам зрозуміти глибину війни та її вплив на місцеве населення. Анна є символом мільйонів українців, які були вимушені

залишити свої домівки та переїхати в інші країни у пошуках безпеки та захисту.

"Війна в очах біженців: як маленьке місто Суми стало багатою родиною, щоб захиститися від російського вторгнення" - ця історія про те, як маленьке місто Суми зійшлося разом, щоб протистояти військам Росії, є яскравим прикладом того, що колективна дія може бути надзвичайно ефективною в умовах війни. Незважаючи на те, що жителі Сум були взяті в кільце, вони не здалися і не втратили надію.

В данному випадку, інтерв'ю також підкреслює важливість допомоги та підтримки місцевих жителів для біженців. Згуртованість та підтримка місцевої громади дозволили біженцям відчувати себе в безпеці та відчувати підтримку в умовах війни. Така підтримка є надзвичайно важливою для тих, хто опинився в трудному становищі. Життєва історія біженки Анни та її сім'ї дає зрозуміти, що важливо дивитися на війну не лише з точки зору політики та військової стратегії, але й з точки зору людської долі. Війна завдає біль тисячам людей, та не завжди легко зрозуміти, які саме людські історії криються за військовими діями. Ця історія допомагає нам зрозуміти, як важливо підтримувати один одного в умовах війни та виявляти солідарність з тими, хто потерпає від конфліктів.

Журналістська замітка "За кордоном через війну: поради для успішної адаптації біженців з України" надає читачам корисну інформацію про те, які кроки можуть бути вжиті біженцями з України для успішної адаптації в новому середовищі. Замітка містить багато корисних порад та посилань на організації, які можуть надати підтримку в цьому процесі.

Автор звертає увагу на важливість пошуку інформації та зв'язків в новому середовищі, а також на необхідність звернення до організацій, які надають підтримку біженцям. Замітка також наголошує на тому, що успішна адаптація можлива, але потребує часу та зусиль.

Журналістська замітка є добре структурованою та легко читається. Автор використовує зрозумілу мову та приклади з життя, щоб краще пояснити свої поради. Однак, стаття може бути більш об'ємною та детальною, особливо щодо конкретних організацій, які надають підтримку біженцям.

У цілому, журналістська замітка "За кордоном через війну: поради для успішної адаптації біженців з України" є важливим та корисним джерелом інформації для біженців з України, які шукають способи адаптації в новому середовищі. Автор добре пояснює необхідність пошуку підтримки та інформації, що може допомогти біженцям у процесі адаптації.

Журналістське інтерв'ю **"Життя на межі: розповідь української сум'янки про втечу від війни та новий початок у Польщі"** відповідає журналістським стандартам, оскільки пропонує читачу інформативне інтерв'ю з особистим досвідом Діани, яка була евакуйована з України внаслідок війни. Текст починається з вступу, в якому наводиться контекст і важливі події, пов'язані з евакуацією. Інтерв'ю включає цитати від Діани, що розкривають її почуття, думки і досвід. Вона розповідає про власний шлях до відчуття безпеки, труднощі пошуку житла, взаємодію з місцевими жителями та адаптацію до нових умов життя.

Текст структурований та логічно побудований, включаючи послідовний опис подій і думок Діани. Він містить фактичну інформацію про допомогу, яку отримала вона від польських громадян, а також висвітлює вплив мови та менталітету на її сприйняття і спілкування. Крім того, текст має чітку завершеність, завершуючи інтерв'ю висновком, в якому виокремлюються основні думки і враження Діани.

Усі ці елементи відповідають журналістським стандартам, таким як об'єктивність, точність, балансованість та наявність джерел і цитат. Текст передає особистий досвід Діани, розкриваючи читачеві історію евакуації та адаптації до нового середовища.

«Українські біженці: Як забезпечити себе у чужій країні» ця журналістська замітка також підкреслює важливість спільноти та підтримки в адаптації українських біженців. Згадується взаємодія з місцевими громадянами, яка допомагає біженцям отримувати необхідну допомогу, таку як житло, їжа, медична допомога та юридична підтримка. Це свідчить про важливість розуміння та солідарності як на рівні індивідів, так і на рівні громад та місцевих організацій.

Крім того, замітка акцентує увагу на необхідності ознайомлення біженців з їхніми правами та обов'язками у чужій країні, а також з процедурами, що стосуються їхнього статусу. Вона наголошує на важливості отримання юридичної підтримки та консультацій для захисту прав біженців та запобігання можливим зловживанням.

У підсумку, замітка забезпечує важливу інформацію про труднощі та виклики, з якими стикаються українські біженці, а також пропонує реальні рекомендації та шляхи для їхньої самостійності та успіху у чужій країні. Вона враховує журналістські стандарти, надає об'єктивну та вичерпну інформацію, а також стимулює розуміння та підтримку соціальної інтеграції біженців у новому оточенні.

Дана замітка також підкреслює важливість спільноти та підтримки в адаптації українських біженців. Згадується взаємодія з місцевими громадянами, яка допомагає біженцям отримувати необхідну допомогу, таку як житло, їжа, медична допомога та юридична підтримка. Це свідчить про важливість розуміння та солідарності як на рівні індивідів, так і на рівні громад та місцевих організацій.

Крім того, замітка акцентує увагу на необхідності ознайомлення біженців з їхніми правами та обов'язками у чужій країні, а також з процедурами, що стосуються їхнього статусу. Вона наголошує на важливості отримання

юридичної підтримки та консультацій для захисту прав біженців та запобігання можливим зловживанням.

У підсумку, замітка забезпечує важливу інформацію про труднощі та виклики, з якими стикаються українські біженці, а також пропонує реальні рекомендації та шляхи для їхньої самостійності та успіху у чужій країні. Вона враховує журналістські стандарти, надає об'єктивну та вичерпну інформацію, а також стимулює розуміння та підтримку соціальної інтеграції біженців у новому оточенні.

Додатки

Додаток А. Журналістське інтерв'ю з біженкою Анною:

1. Як ви почували себе під час вторгнення російських військ в Україну?
2. Як ви прийняли рішення про евакуацію і що вас надихало у пошуках безпеки?
3. Розкажіть про вашу подорож до Німеччини. Які перешкоди ви зустріли і як вам допомогли люди під час цієї подорожі?
4. Як ви і ваша сім'я адаптуєтесь до нового життя в Німеччині? Чи є які-небудь особливі труднощі чи досягнення?
5. Розкажіть про ваші майбутні плани та цілі. Як ви плануєте адаптуватися до нових умов життя?
6. Яка підтримка ви отримали від місцевих жителів та влади? Чи відчуваєте ви себе частиною громади?
7. Що б ви хотіли сказати людям, які залишилися у важких умовах в Україні? Як вони можуть знайти силу та допомогу?
8. Як важливо допомагати тим, хто потребує допомоги, та які малі дії можуть мати великий вплив на життя людей? Яка ваша повідомлення для людей, які хочуть допомагати?
9. Як ви бачите майбутнє та які ваші надії для України і її людей?

Додаток Б. Журналістські питання до інтерв'ю:

1. Як сім'я з міста Суми пережила перший день війни і що вони бачили відбуватися у своєму місті?
2. Якими почуттями супроводжувалися їхні переживання та страх перед російським вторгненням?

3. Що сім'я вважає найважливішою підтримкою та солідарністю, яку отримала від місцевих жителів під час війни?
4. Як сумчани змогли зупинити російське військо і не дозволили пройти колонам російської техніки до Києва?
5. Які заходи сім'я прийняла для підготовки до евакуації та чому вони вирішили покинути місто?
6. Які враження сім'я отримала від об'єднання міста та мобілізації громади для протистояння окупантам?
7. Як вони почувалися у тимчасовому проживанні в Німеччині та яку підтримку отримали після переїзду?
8. Яке повідомлення та надія сім'ї хотіли б передати іншим людям на основі своєї історії?
9. Що ми можемо навчитися з історії цієї сім'ї про силу, мужність та солідарність в складних ситуаціях?
10. Які важливі уроки випливають з їхнього досвіду для нас як суспільства?